

гледано, нису му у супротности. И законитост има своја формална и материјална обележја па се може одредити и у формалном и материјалном смислу. Формална законитост значи да нижи правни акти (и материјалне радње) морају да се слажу са законом и то у погледу форме а то значи да морају да буду донети (или радње предузете) од надлежног органа, по поступку предвиђеним законом и по правилу у писаној форми.

Материјална или садржинска законитост се односи на то да су сви акти сагласни са законом (и по форми) и суштински и да уређују друштвене односе у духу закона или на начин како то чини и сам закон. Поред тога што законитост подразумева везаност за закон, што оличава супрематију закона, она свуда (па и у нашем правном систему) обухвата и неке друге правне елементе и гаранције као што су: везаност носилаца јавних и других друштвених функција за закон, објављивање закона и других аката пре ступања на снагу, даље тзв. *vacatio legis* за ступање на снагу закона и других аката, забрана ретроактивног дејства закона, употреба матерњег језика у поступку и др.

Принцип законитости има и своје политичке импликације и значење, због чега је пратилац сваког уставног и демократског политичког система или је један од услова демократизма. У овом политичком и демократском смислу, законитост је синоним за владавину права која одбацује самовољу и подводи под одговорност и казну свако поступање мимо права. Оваква законитост се, по проф. Јовану Ђорђевићу, изједначава са правним стањем или таквим односом између власти и човека (и таквим вршењем јавних функција) који се заснива на примату закона наспрам самовоље као и статусу јавне власти као друштвене службе и статусу човека коме је све дозвољено уколико не крши закон и права других.<sup>46</sup>

## ГЛАВА ТРЕЋА

### СУДСТВО И ПРАВОСУДНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ I

#### СУДСКА ФУНКЦИЈА И ОРГАНИЗАЦИЈА СУДОВА

Судови су посебни државни органи који врше судску функцију која се разликује и одваја од осталих државних функција – законодавне и извршне. Судска функција је делатност државе којом се обезбеђује